

OECD *Multilingual Summaries*

International Migration Outlook 2013

Summary in Polish

Read the full book on: 10.1787/migr_outlook-2013-en

Prognoza migracji międzynarodowej na rok 2013

Streszczenie w języku polskim

GLÓWNE TRENDY

- Ruchy migracyjne w krajach OECD nasilają się, ale ich poziom jest nadal o wiele niższy niż przed kryzysem. W 2011 r. łączna liczba stałych imigrantów w krajach OECD zwiększyła się w porównaniu z rokiem 2010, nie przekraczając jednak czterech milionów. Wstępne dane na 2012 r. wskazują na dalszy wzrost. Tymczasowa imigracja zarobkowa zasadniczo utrzymała się na tym samym poziomie co w roku 2010 i objęła blisko dwa miliony osób. Kraje OECD w dalszym ciągu przyciągają studentów z całego świata, których liczba w 2010 r. wzrosła o 6% w porównaniu z rokiem 2009.
- Wielu imigrantów w krajach OECD nadal przybywa z Indii i Chin, ale w tym roku — ze względu na większą mobilność w obrębie Unii Europejskiej — w pierwszej trójce krajów pochodzenia (po Chinach) uplasowały się Polska i Rumunia. Swobodny przepływ mieszkańców w obrębie europejskich krajów OECD zwiększył się w 2011 r. i jest tu teraz relatywnie cztery razy bardziej powszechny niż imigracja z innych krajów. W latach 2009–2011 o 45% wzrosły także wyjazdy z państw najbardziej dotkniętych kryzysem, zwłaszcza południowoeuropejskich.
- W 2011 r. liczba osób ubiegających się o azyl w krajach OECD wzrosła o ponad jedną piątą i po raz pierwszy od 2003 r. przekroczyła 400 000. O kontynuacji tej tendencji świadczą wstępne dane na 2012 r. Najczęściej wybierane kraje docelowe to Stany Zjednoczone, Francja i Niemcy. W 2011 r. na czwartym miejscu pod względem liczby przyjmowanych azylantów uplasowały się Włochy, co było spowodowane głównie „arabską wiosną”.
- Wiele rządów w coraz większym stopniu ogranicza zatrudnianie pracowników z innych krajów, usiłując w ten sposób chronić własną siłę roboczą w obliczu rosnącego bezrobocia. Jednocześnie podejmuje się działania na rzecz poprawy sytuacji zagranicznych pracowników, którzy stracili pracę, przede wszystkim poprzez zezwalanie im na pozostanie w kraju i poszukiwanie zatrudnienia. Coraz więcej państw wprowadza systemy punktowe zapewniające elastyczność w wyborze wysoko wykwalifikowanych kandydatów. Wiele uwagi poświęca się także programom mającym na celu przyciągnięcie inwestorów i przedsiębiorców.
- Sytuacja imigrantów na rynku pracy pogorszyła się w ostatnich latach zarówno w ujęciu bezwzględnym, jak i w porównaniu z pracownikami miejscowymi. Przeciętnie w krajach OECD bezrobocie wśród cudzoziemców wzrosło w latach 2008–2012 o 5 punktów procentowych (przy 3-punktowym wzroście wśród ludności miejscowej). W wielu krajach OECD dużym problemem pozostaje długotrwale bezrobocie wśród imigrantów. W 2012 r. niemal połowa bezrobotnych imigrantów szukała pracy ponad rok.
- Szczególnie dotknięci kryzysem są imigranci młodzi i słabo wykwalifikowani; w mniejszym stopniu dotyczy to kobiet i osób o wysokich kwalifikacjach. Najsilniej widać to wśród przybyszów z Ameryki Łacińskiej i północnej Afryki. W 2012 r. najwyższe bezrobocie (26,6%) zanotowano wśród osób przybyłych do Europy z Afryki Północnej.
- Mimo wspólnej potrzeby wspierania integracji rynku pracy imigrantów w celu zapobiegania możliwym trwałym skutkom negatywnym (zwłaszcza dotyczącym młodych imigrantów oraz urodzonych w kraju docelowym dzieci imigrantów), naciski na politykę integracyjną i nakłady na nią różnią się istotnie w zależności od kraju. W

niektórych krajach nadal przeznaczają się znaczące środki publiczne na inicjatywy integracyjne; w innych wprowadzono w tej dziedzinie duże cięcia z powodu recesji gospodarczej i ograniczeń budżetowych.

Wpływ imigracji na budżet

Szeroko dyskutowany jest problem, czy w ujęciu netto imigranci zasilają czy zubażają finanse publiczne. Szacunki sugerują, że wywierają oni na nie niewielki wpływ, zasadniczo nieprzekraczający 0,5% PKB in plus lub in minus. Wpływ imigrantów na budżet w ujęciu netto jest jednak zwykle mniej korzystny niż w przypadku ludności miejscowej. Imigranci z reguły płacą bowiem mniejsze podatki i składki na ubezpieczenie społeczne, a także w większym stopniu korzystają z zasiłków socjalnych.

Ważnym czynnikiem uzasadniającym występujące między krajami różnice we wpływie imigrantów na budżet jest ich profil wiekowy. Podstawowym elementem decydującym o aktualnej wartości netto dyskontowanego przyszłego bezpośredniego wkładu budżetowego netto imigrantów jest wiek ich przybycia. Mimo to w większości systemów wykorzystywanych do selekcji imigrantów zarobkowych wiek odgrywa stosunkowo niewielką rolę w porównaniu z innymi czynnikami, takimi jak doświadczenie zawodowe, język i wykształcenie. Ujmując tę kwestię bardziej ogólnie, główną przyczyną występujących między krajami różnic między sytuacją budżetową imigrantów i ludności miejscowej są rozbieżności w strukturze społeczności imigrantów pod względem kategorii migracji (zarobkowa, rodzinna, humanitarna).

Zatrudnienie to najważniejszy czynnik decydujący o wkładzie budżetowym netto imigrantów, zwłaszcza w hojnych państwach opiekuńczych. Podniesienie wskaźnika zatrudnienia wśród imigrantów do poziomów notowanych wśród ludności miejscowej przyniosłoby wielu krajom OECD znaczące korzyści budżetowe.

Dyskryminacja imigrantów

Dyskryminacja imigrantów i ich dzieci na rynku pracy i w społeczeństwie może zagrozić spójności społecznej i osłabić zachęty do inwestowania w wykształcenie. Może także przynosić krajowi macierzystemu straty gospodarcze. Trudno dokonać pomiaru dyskryminacji, ale z badań wynika, że aby otrzymać zaproszenie na rozmowę kwalifikacyjną, imigranci i ich dzieci muszą często wysłać ponad dwa razy więcej zgłoszeń niż osoby miejscowe z porównywalnym CV. Największy wpływ dyskryminacji ujawnia się w procesie rekrutacji, ale może ona także wpływać na późniejsze awanse zawodowe i wynagrodzenia.

W większości krajów OECD podejmuje się działania na rzecz zapobiegania dyskryminacji, ale znacząco różnią się one pod względem skali i zakresu. Najczęściej spotykane są rozwiązania prawne. W wielu krajach OECD stosuje się także politykę „działań afirmacyjnych” opartą na celach i parytetach, a także instrumentach takich jak anonimowe CV. Istnieją dowody, że tego typu narzędzia, o ile są właściwie opracowane, pozwalają skutecznie walczyć z dyskryminacją. W wielu krajach OECD wypróbowuje się również instrumenty polityki różnorodności. Trudno ocenić ich skuteczność, ponieważ interesują się nimi głównie pracodawcy. Szczególnie ważne w przewyżczeniu negatywnych stereotypów, które prawdopodobnie stanowią główny czynnik zachowań dyskryminacyjnych, wydaje się zwiększanie świadomości.

Najważniejsze wnioski

- W okresie 2001–2011 udział imigracji w łącznym wzroście populacji w regionie OECD wyniósł 40%.
- Stała imigracja do krajów OECD w 2011 r. zwiększyła się o 2%. Wstępne wyniki na 2012 r. wskazują na podobny wzrost.
- Imigracja w kontekście swobodnego przemieszczania się w regionie europejskim, która spadła o prawie 40% w okresie kryzysu (2007–2010), w 2011 r. wzrosła ponownie do 15%.
- Niespełna połowa przyjezdnych pracowników w Europie jest rekrutowana za granicą.
- Liczba zagranicznych studentów stale rośnie i w 2010 r. przekroczyła 2,6 miliona.
- Udział mieszkańców Azji wśród imigrantów przybywających do krajów OECD stale rośnie i w 2011 r. sięgnął 36%. Tym samym Azja jako kontynent pochodzenia imigrantów znalazła się tuż za Europą.
- Liczba osób ubiegających się o azyl w krajach OECD zwiększyła się w 2011 r. o ponad 20%, a w roku 2012 o 7%.
- Dziesięć nowych krajów wdrożyło w 2012 r. dyrektywę dotyczącą niebieskiej karty, która obecnie jest wydawana we wszystkich krajach sygnatariuszach.
- W latach 2011 i 2012 siedem krajów OECD zmodyfikowało swoje systemy, aby przyciągnąć na rynek pracy więcej absolwentów z zagranicy.

- Średnio w krajach OECD imigranci byli w większym stopniu dotknięci wzrostem bezrobocia niż ludność miejscowa; wskaźnik bezrobocia wśród imigrantów zwiększył się z 8,1% w 2008 r. do 12,9% w 2012 r. Wśród ludności miejscowej wzrost ten wyniósł zaś od 5,4% do 8,7%.
- W latach 2008–2012 odsetek imigrantów bezrobotnych przez ponad rok wśród bezrobotnych imigrantów ogółem wzrósł w krajach OECD z 31% do 44%.

© OECD

Niniejsze podsumowanie nie jest oficjalnym tłumaczeniem materiałów OECD.

Kopiowanie niniejszego podsumowania jest dozwolone pod warunkiem zamieszczenia informacji o prawach autorskich OECD i tytułu oryginalnej publikacji.

Wielojęzyczne podsumowania są tłumaczeniami fragmentów dokumentów OECD, pierwotnie opublikowanych w językach angielskim i francuskim.

Są one dostępne bezpłatnie w internetowej księgarni OECD: www.oecd.org/bookshop

Dokładniejsze informacje można uzyskać, kontaktując się z Działem Praw Autorskich i Tłumaczeń w Dyrektoracie do Spraw Publicznych i Komunikacji: rights@oecd.org, faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Zachęcamy do odwiedzania naszej strony internetowej: www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2013), *International Migration Outlook 2013*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/migr_outlook-2013-en